Viite: Maa- ja metsätalousvaliokunnan lausuntopyyntö asiasta U 37/2025 vp

Sahateollisuuden lausunto aiheesta valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi puitteiden vahvistamisesta ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi annetun asetuksen (EU) 2021/1119 muuttamisesta (eurooppalainen ilmastolaki)

Pyydettynä lausuntona Sahateollisuus ry toteaa seuraavaa:

1. Yleistä

EU:n hiilineutraaliuden saavuttaminen vuoteen 2050 mennessä edellyttää laaja-alaisia ja vaikuttavia toimenpiteitä sekä päästöjen vähentämiseksi että ilmakehässä jo olevan hiilen sitomiseksi. Sahateollisuus ry katsoo, että ilmastopolitiikan onnistuminen edellyttää kokonaisvaltaista lähestymistapaa, jossa tunnistetaan eri sektoreiden roolit sekä hyödynnetään tehokkaasti myös jo olemassa olevia ja tutkitusti toimivia ratkaisuja.

Metsien kasvuun panostaminen, puupohjaisten materiaalien hyödyntäminen ja puurakentamisen edistäminen tarjoavat konkreettisia keinoja vähentää päästöjä, sitoa hiiltä pitkäaikaisesti ja korvata fossiilisia raaka-aineita. Samalla ne vahvistavat EU:n strategista autonomiaa ja tukevat talouden kilpailukykyä. Sahateollisuus ry pitää tärkeänä, että Suomen kannassa nämä näkökulmat tuodaan selkeästi esiin.

2. Metsien käyttöä ei tule rajoittaa ilmastopolitiikan kustannuksella

Sahateollisuus ry painottaa, että metsien käyttöä ei tule rajoittaa ilmastopolitiikan kustannuksella. Luontaisten hiilinielujen kasvattamiseen tähtäävien tiukkojen rajoitteiden sijaan EU:n tulisi ilmastopolitiikassa ennen kaikkea panostaa metsäpinta-alan kasvattamiseen sekä metsien aktiiviseen hoitoon, joka tukee sekä hiilensidontaa että uusiutuvien raaka-aineiden saatavuutta. Metsien käyttö tulisi nähdä ennen kaikkea ilmastoneutraaliuden edellytyksenä, sillä metsistä saatava puu on volyymiltaan ja monipuolisuudeltaan ylivertainen muihin uusiutuviin raaka-aineisiin nähden ja sen rooli fossiilisten raaka-aineiden korvaajana on keskeinen.

Sahateollisuuden näkökulmasta on myös huomionarvoista, että mikäli eurooppalainen sahateollisuus ei pysty vastaamaan kansainväliseen kysyntään metsien käytön rajoitusten vuoksi, EU:n ulkopuoliset sahateollisuusmaat, kuten Yhdysvallat, Kanada, Venäjä ja Kiina täyttävät syntyneen markkina-aukon. Tämä johtaisi hakkuu- ja hiilivuotoon, jolloin ilmastohyödyt jäisivät vähäisiksi ja vaikutukset kohdistuisivat lopulta kielteisesti EU:n talouteen ja teolliseen kilpailukykyyn.

Kirjausehdotus: (lisäys alleviivattuna)
Valtioneuvosto korostaa, että toimenpiteiden vuoden 2040 ilmastotavoitteen toimeenpanossa tulisi olla realistisia ja niiden tulisi keskittyä erityisesti kustannustehokkaisiin päästövähennyksiin sekä päästöjen vähentämiseen teknologian kehitystä hyödyntäen ilman, että luonnollisille hiilinieluille osoitetaan suhteettoman iso osa tavoitteen toteutumisessa. ”Valtioneuvosto katsoo, että metsien käyttöä ei tule rajoittaa ilmastopolitiikan kustannuksella. EU:n tulisi ennen kaikkea panostaa metsäpinta-alan kasvattamiseen sekä metsien aktiiviseen hoitoon, joka tukee sekä hiilensidontaa että uusiutuvien raaka-aineiden saatavuutta.”

3. Biogeenisen hiilen talteenotto edellyttää puun jalostuksen sivuvirtojen energiakäyttöä

Ilmakehässä jo olevan hiilen poistamiseen liittyvät tavoitteet on asianmukaisesti huomioitu Suomen kannassa biogeenisen hiilen talteenoton edistämisen kautta. On kuitenkin tärkeää tunnistaa, että biogeenisen hiilen talteenotto edellyttää biomassan polttamista, ja erityisesti puunjalostuksen sivuvirtojen hyödyntämistä energiantuotannossa. Tämän vuoksi Suomen tulisi täydentää kantaansa kirjauksella, joka tukee puun jalostuksen sivuvirtojen energiakäyttöä. Ilman tätä linjausta vaarana on, että EU-tason sääntely rajoittaa sivuvirtojen käyttöä ja siten heikentää edellytyksiä biogeenisen hiilen talteenoton toteuttamiselle.

Kirjausehdotus: (lisäys alleviivattuna)
Teknisten nielujen hyödyntämisen mahdollisuus päästökaupassa olisi tärkeää erityisesti sektoreille, joilla puhtaisiin teknologioihin siirtymisen ja hyödyntämisen kustannukset ovat merkittäviä. "Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että puunjalostuksen sivuvirtojen energiakäyttöä ei rajoiteta, sillä se on edellytys biogeenisen hiilen talteenoton toteuttamiselle."

4. Puurakentamiselle on saatava vahvempi rooli EU:n ilmastopolitiikassa

Rakentaminen muodostaa merkittävän osan kulutukseen liittyvistä kasvihuonekaasupäästöistä EU:ssa, ja sen ilmastovaikutuksiin voidaan vaikuttaa tehokkaasti materiaalivalinnoilla. Sahateollisuus ry katsoo, että Suomen kannassa tulisi nykyistä vahvemmin tunnistaa rakentamisen päästöjen vähentämispotentiaali ja korostaa puurakentamisen roolia osana EU:n ilmastopolitiikkaa. Puurakentaminen ei ainoastaan vähennä rakentamisen päästöjä, vaan se myös muodostaa pitkäikäisiä teknisiä hiilinieluja, jotka sitovat hiiltä vuosikymmeniksi. Lisäksi puurakentamisen edistäminen tarjoaisi Suomelle merkittävää kilpailuetua vähäpäästöisten ja uusiutuvien rakennusratkaisujen edelläkävijänä.

Kirjausehdotus: (lisäys alleviivattuna)
Lisäksi valtioneuvosto korostaa, että EU:n vuoden 2040 ilmastotavoitetta toimeenpanevien säädösehdotusten jatkovalmistelussa tulisi huomioida muun muassa maatalouden haasteet ja sen ensisijainen ruoantuotantotehtävä, kestävän biotalouden edellytyksien tukeminen sekä se, että meri- ja lentoliikenteen energiasiirtymä on vasta alussa ja vaikutuksia näille sektoreille on tarpeen tarkastella erityisen huolella ja huomioida sektorien merkitys kilpailukyvylle ja resilienssille. "Valtioneuvosto katsoo, että puurakentamisen roolia EU:n ilmastopolitiikassa tulee vahvistaa"

Helsingissä 10.9.2025,

Jimi Rajajärvi, Sahateollisuus Ry

jimi.rajajarvi@sahateollisuus.com puh 050 470 5481